

Selma Mahmić

15.08.2025. 18:57

Pogledano: 49 puta

Služba riječi u rečenici

Učenici petog razreda ponovit će službe riječi u rečenici kroz niz interaktivnih i zabavnih aktivnosti osmišljenih u formi "escape rooma".

Tags

Predmetna nastava 5. razred

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Jezičko-komunikacijsko područje - Maternji jezik

Organizacijski oblik nastave

Predmetna nastava 5. razred

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Jezičko-komunikacijsko područje

Predmet

Bosanski jezik i književnost

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

ISHOD UČENJA

7. Pokazuje kako je ovladao pravilima standardne gramatike i njihovom primjenom pri pisanju.

Pokazatelj razreda koji se pohađa:

Pokazuje kako je ovladao gramatičkim pravilima i koristi ih u pisanju i govoru.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI AKTIVNOSTI

- objašnjava službu riječi u rečenici

- određuje imenske i glagolske dodatke

- ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno sarađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć

– suradnički uči i radi u timu stvarati poticajnu atmosferu u razredu

Detaljan opis realizacije

DETALJNA RAZRADA NASTAVNOG ČASA

Uvodni dio časa (5-10min)

Učiteljica pozdravlja prisutne goste.

Slušamo audiozapis na prezentaciji.

Dobro jutro.

Nisam siguran jeste li čuli, ali mjesto na kojem se nalazite nekada je bio otok Lobanja. Legenda kaže da otok izlazi iz mora svakih pet godina i ostaje na površini samo četrdeset pet minuta prije nego nestane. Priča se da je strašni gusar Santiago pronašao misteriozno blago. Istraživači su pronašli neke tragove i sumnjaju da je blago sakrio baš na mjestu gdje ste vi.

Sada tražim vašu posebnu pažnju. Molim vas da me slušate i ne paničarite.

Imate zadatak da pronađete blago prateći tragove u vašoj učionici za manje od 45 minuta prije nego što more progura otok zajedno s vama, a dobit ćete i šifru koja će vam omogućiti da pronađete blago i spasite sebe i sve prisutne.

Međutim, blago mogu otvoriti samo pravi gusari, zato stavite gusarsku kapu na glavu i upustite se u uzbudljivu avanturu i riješite misterij legendarnog gusarskog blaga. Nimalo ne sumnjam da ćete se odlično snaći.

SRETNO!

Prvi trag

Riješite zagonetku

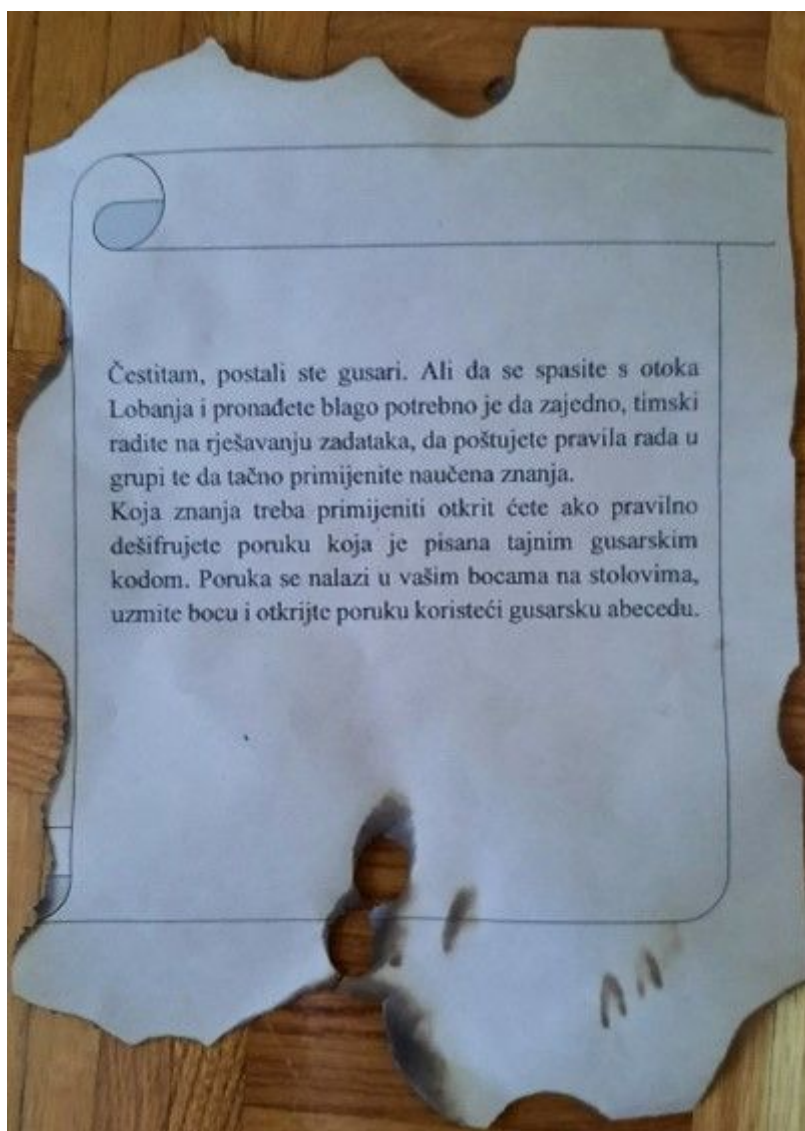
Na plaži i cesti mene možeš lahko sresti. Kad pustinjski vjetar krene on sa sobom nosi mene.
(Pijesak)

Učenik koji je dao tačno rješenje odlazi na mjesto gdje se nalazi pijesak i pronalazi prvi trag – flaša u kojoj je poruka.

Učiteljica čita poruku iz flaše.

Čestitam, postali ste gusari. Ali da se spasite s otoka Lobanja i pronađete blago potrebno je da zajedno, timski radite na rješavanju zadataka, da poštujete pravila rada u grupi te da tačno primijenite naučena znanja.

Koja znanja treba primijeniti otkrit ćete ako pravilno dešifrujete poruku koja je pisana tajnim gusarskim kodom. Poruka se nalazi u vašim bocama na stolovima, uzmite bocu i otkrijte poruku koristeći gusarsku abecedu.

Rješenja učiteljica postavlja na tablu:

Subjekat,

Predikat,

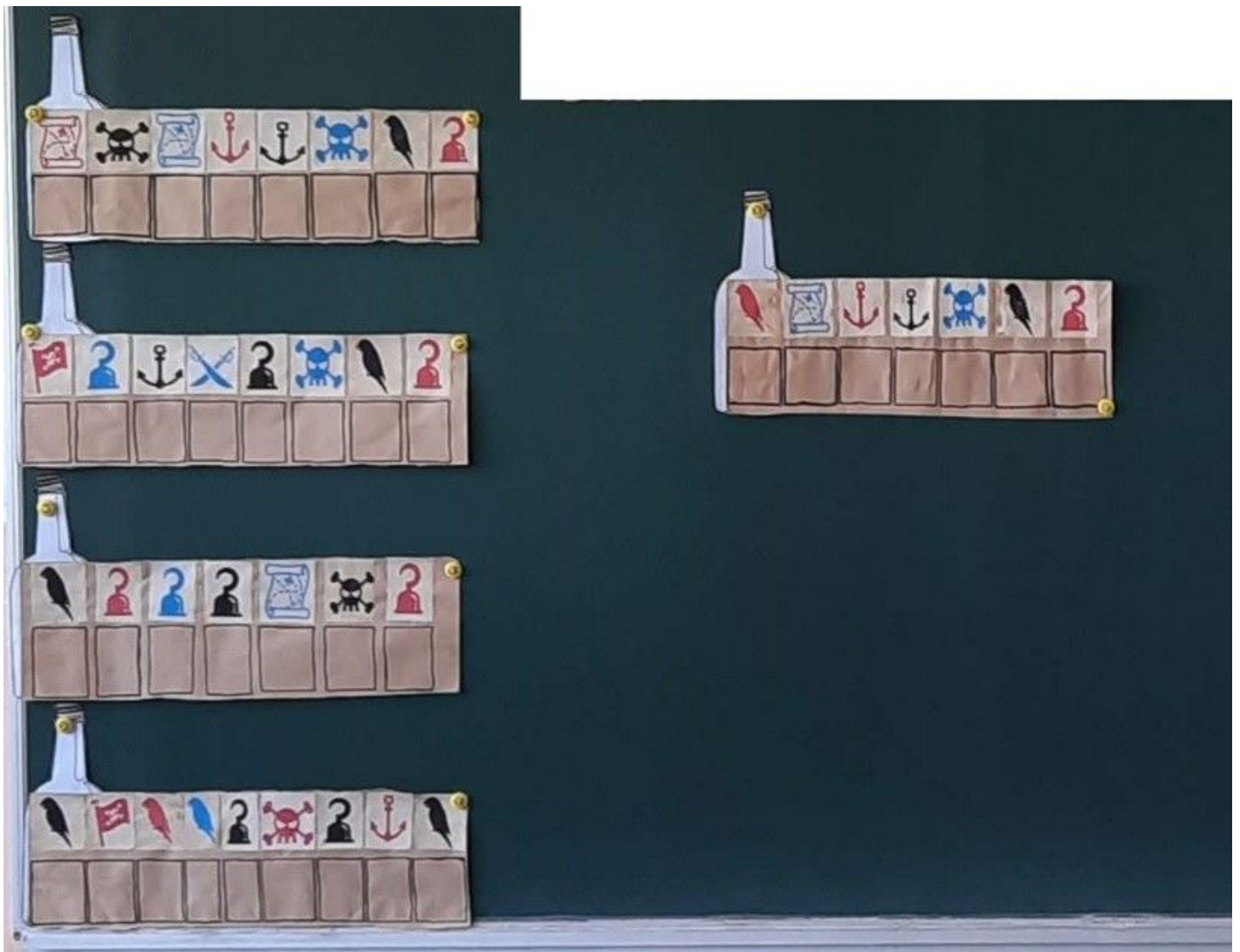
Atribut,

Apozicija,

Objekat,

Priloške odredbe.

Učenici zaključuju da su subjekat, predikat, atribut, apozicija, objekat i priloške odredbe dijelovi rečenice.

Glavni dio časa (30-35min)

Najava cilja nastavnog časa.

„Danas ćemo ponoviti ono što smo naučili o službi riječi u rečenici.“

Otkriva naslov na tabli.

Šta je subjekat? (Subjekt je dio rečenice koji kazuje o kome ili čemu se govori u rečenici)

Koja pitanja se postavljaju za subjekat? (Pitanja za subjekat su ko ili šta.)

Šta je predikat? (Predikat je dio rečenice koji kazuje šta subjekat radi.)

Koji su imenički dodaci? (Imenički dodaci su atribut i apozicija)

Objasnite razliku između atributa i apozicije. (Atributi su imenički dodaci kojima izražavamo osobine imenica, njihovu pripadnost i količinu. Apozicija je imenički dodatak koji na drugi način, pomoću novih informacija kazuje ono što znači imenica.)

Koji su glagolski dodaci? (Glagolski dodaci su objekat i priloške odredbe)

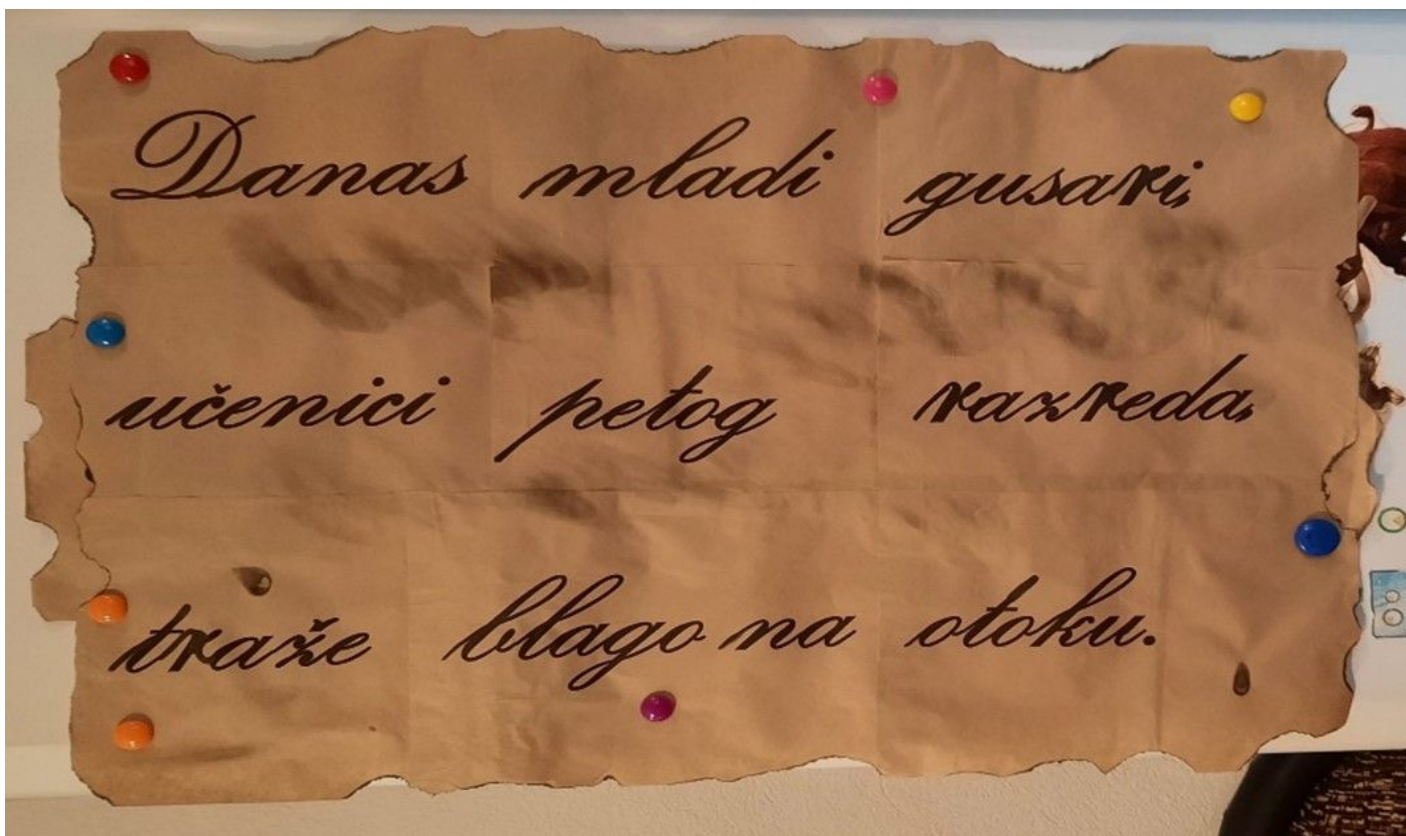
Šta je objekat? (Objekat je glagolski dodatak kojim se kazuje na koga ili na šta prelazi neka radnja ili na kome ili čemu se vrši.)

Koje priloške odredbe ste učili?

(Priloške odredbe su glagolske dopune koje bliže određuju glagol uz koji stoje. Učili smo prilošku odredbu za mjesto, prilošku odredbu za vrijeme, prilošku odredbu za način i prilošku odredbu za količinu.)

Učiteljica pohvaljuje pokazano znanje.

Odrediti službu riječi u rečenici na plakatu na tabli. Učenici dobrovoljci izlaze pred tablu i određuju subjekat, predikat, atribut, apoziciju, objekat i priloške odredbe.

Za pokazano znanje učenici dobijaju prvi znak šifre koji učiteljica postavlja na zid.

Slijedi rad u grupama.

Učiteljica će obilaziti učenike dok rade u grupama, davati dodatne upute za rad ako su potrebne.

Učenici moraju tražiti tragove da se spase, pronađu šifru i skriveno blago.

Drugi trag

Riješiti zagonetku

U dom unosim sunce da ti bude bolji vid.

Ako me dobro postaviš možeš gledati kroz zid.

Okreni se oko sebe i pronađi novi trag,

sigurno ti je život mio i drag. (Prozor)

Učenik koji je prvi tačno odgovorio odlazi do prozora i traži trag – vrećica u kojoj je nova poruka, novi zadatak.

Zadatak

U koverti na kojoj se nalazi slika kuke, nalaze se kuke na kojima su napisane riječi. Potrebno je da zajedno pravilno spojite kuke i dobijete prostu neproširenu rečenicu. Kuke lijepite na papir.

Sve grupe imaju isti zadatak. Kada završe, radove postavlja učiteljica na zid i po jedan član iz svake

Rečenice:

Brod plovi.

Gusar spava.

Papagaj leti.

Oluja se sprema.

Učenici će saznati drugi znak šifre koji im je potreban.

Treći trag

Premetaljka

Slova su zamijenila mjesta, pokušajte ih vratiti na prava mjesta. Tačno rješenje vodi vas do novog traga, novog zadatka.

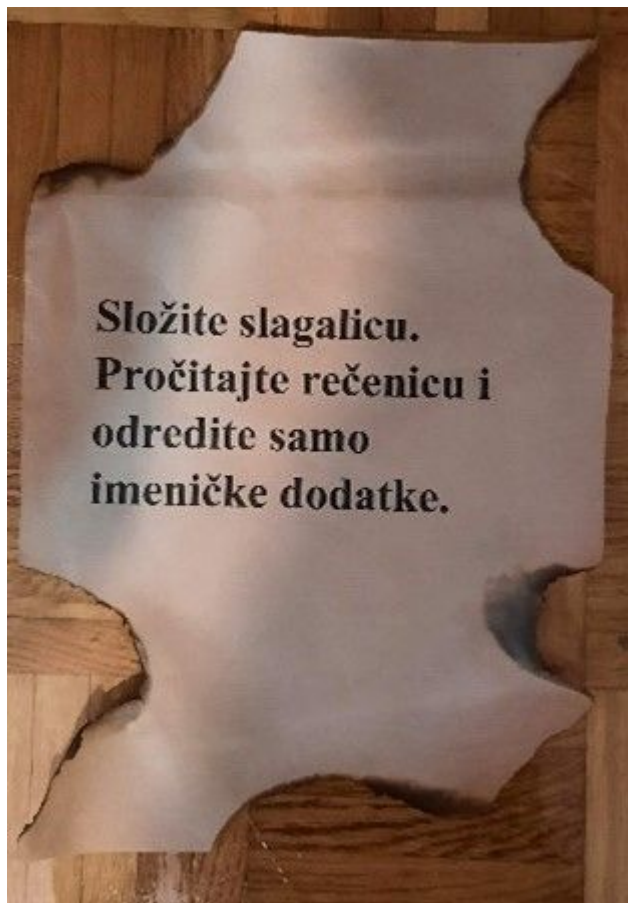
APMA

(mapa)

Učenik odlazi do mape i pronalazi novi trag, novi zadatak.

Složite slagalicu. Pročitajte rečenicu i odredite imeničke dodatke.

Nesretni moreplovac istraživao je danas ostrvo.

Čelični Edi, najstrašniji gusar, vješto je sakrio mapu.

Prije pet godina oni su pronašli zlatnike.

Neustrašivi gusari mirno žive na brodu.

Radove učenika učiteljica postavlja na zid, članovi grupa analiziraju urađeno.

Nakon uspješno riješenih zadataka učenici će dobiti novi znak šifre.

Dalje ih čeka nova pitalica.

Četvrti trag

Pitalica

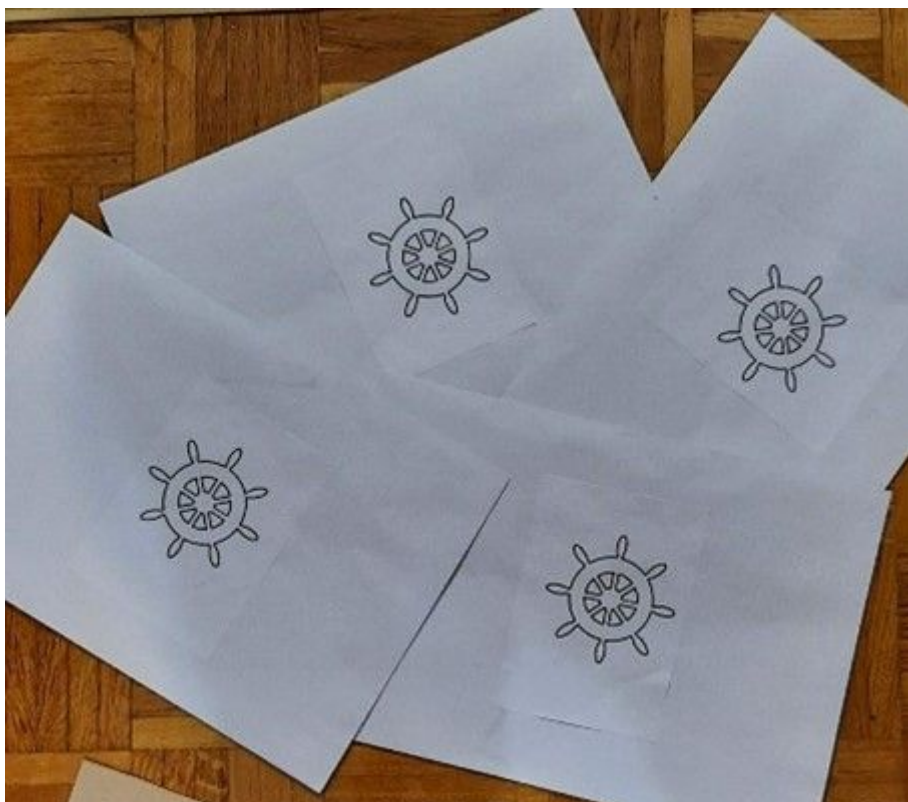
Kad je vani hladno, grije vas u učionici. Moku odjeću i školske knjige brzo vam osuši. (Radijator)

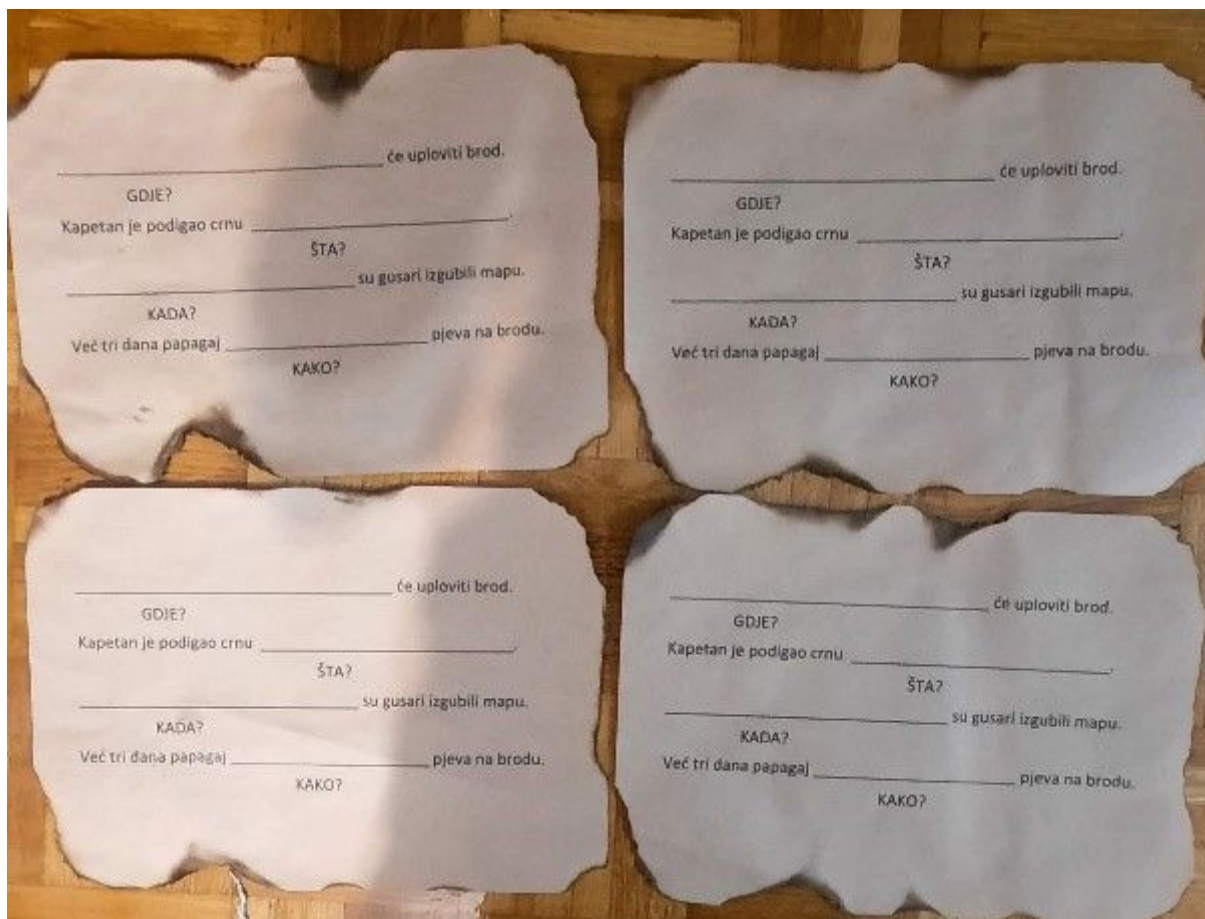
Učenik pronalazi trag na radijatoru.

U koverti na kojoj je slika kormila nalaze se nove rečenice.

U koverti na kojoj je slika
kormila nalaze se nove
rečenice.

Sljedećim rečenicama dodaj
glagolske dodatke
odgovarajući na pitanja i
odredi njihovu službu.

Sljedećim rečenicama dodaj glagolske dodatke odgovarajući na pitanja i odredi njihovu službu.

_____ će uploviti brod.

GDJE?

Kapetan je podigao crnu _____.

ŠTA?

_____ su gusari izgubili mapu.

KADA?

Već tri dana papagaj _____ pjeva na brodu.

KAKO?

Grupe prezentuju urađeno.

Otkrili su još jedan znak šifre.

Novi trag ih čeka, sve su bliže rješenju. Vremena imaju još malo.

Peti trag

Preko mora i preko talasa

Kapetan vodi.

On ne pliva, on hoda

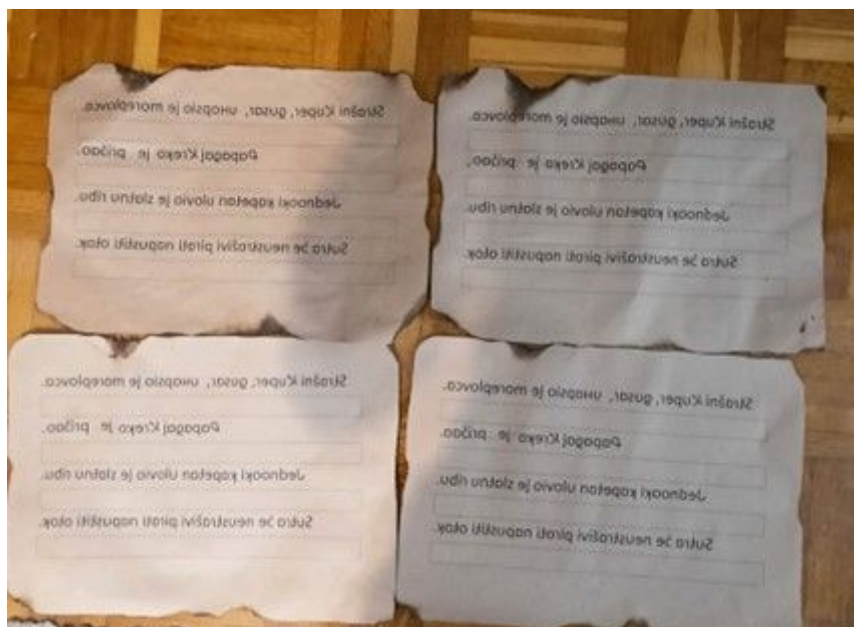
Sidra se bacaju u vodu.

On vodi prijateljstvo sa talasom.

I ne voli loše vrijeme. (Brod)

Učenik koji je uspješno riješio zagonetku odlazi do broda i pronalazi novi trag – vrećica sa novim zadatkom, novom porukom.

Ispred sebe stavite košuljicu na kojoj se nalazi slika broda. U toj koverti riječi u rečenici su doživjele brodolom. Potrebno je da odgonetnete šta piše u rečenicama. Zatim rečenice prepisete pisanim slovima na papir i odredite službu riječi u rečenicama.

Sve grupe imaju isti zadatak. Kada završe, radove postavlja učiteljica na zid i po jedan član iz svake grupe analizira po jednu rečenicu.

Ako bude dovoljno vremena, učenici će uraditi još jedan zadatak kako bi dobili zadnji znak šifre.

Svaka grupa treba osmisliti i napisati rečenicu prema formuli:

POV + AT + S + AP + PON + P + O + POM

Završni dio časa (5min)

“Koje znanje vam je bilo potrebno da uspješno riješite zadatke?” (Bilo nam je potrebno znanje o službi riječi u rečenici.)

Pohvala za znanje koje su učenici pokazali.

Zatim učenicima otkriva zadnji znak šifre.

Učenici koristeći gusarski kod pronalaze gdje se nalazi blago. Učenik koji da prvi tačan odgovor, odlazi do ormara lagano otvara ormar iz kojeg ispada kostur od kartona, crni baloni i pronalazi blago. Blago otvara na učiteljicinom stolu. Dijeli (čokoladne) zlatnike drugarima i prisutnima.

IZGLED TABLE

Potrebni resursi

Plakat – rečenica,

Radni listovi za rad u grupama, panoi

Nastavni list za zadaću,

Razni materijali i predmeti za scenografiju učionice.

Praćenje i procjenjivanje

Proces učenja učenika pratio se kontinuirano, kroz neposredno opažanje njihovog rada i angažmana u svim fazama časa. Praćenje se temeljilo na formativnom vrednovanju (opažanja rada u grupama, provjera tačnosti rješenja kroz tragove, verbalna provjera znanja).

Procjena se temeljila na opažanju: tačnosti i potpunosti rješenja, sposobnosti timskog rada, aktivnom sudjelovanju svih članova grupe, primjeni naučenih pojmova u novim zadacima.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

„Gusarska rečenica“

Zadatak:

Kod kuće osmislite jednu rečenicu o gusarima (npr. „Gusar plovi morem.“).

U rečenici podvucite subjekat, zaokružite predikat i obojite atribut crvenom bojom.

Nacrtajte mali simbol gusara (šešir, brod, blago) pored rečenice.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Priprema je ključ. Sve tragove, zadatke, zagonetke i materijale pripremite unaprijed i rasporedite po učionici prije početka časa.

Osigurajte da su svi tragovi jasno označeni, ali dovoljno „skriveni“ da učenici moraju malo tragati.

Metode i tehnike

Collections

Priprema za čas - Osnovna škola

Prosečna ocena

5